

Makale Geliş Tarihi

22.10.2025

Makale Yayın Tarihi

20.12.2025

Çocukluk Çağı Travmalarının Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati İle İlişkisi Üzerine Bir Derleme

A Review on the Relationship Between Childhood Trauma and Narcissism, Machiavellianism and Psychopathy

Ceren SÜRER¹, Meryem KARAAZİZ²

¹Sorumlu Yazar, Yüksek Lisans Öğrencisi, Yakın Doğu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi / Psikoloji Bölümü, Lefkoşa-KKTC, Orcid: [0009 0005 4189-4682](https://orcid.org/0009-0005-4189-4682)

²Doç.Dr., Yakın Doğu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi / Psikoloji Bölümü, Lefkoşa-KKTC, Orcid :[0000-0002-0085-612X](https://orcid.org/0000-0002-0085-612X)

Öz

Bu derleme çalışmasının amacı çocukluk çağı travmalarının narsisizm, makyavelizm ve psikopati ile ilişkisinin incelenmesidir. Narsisizm, makyavelizm ve psikopatinin birleşimine karanlık üçlü adı verilir. Bu amaçla çocukluk çağı travmaları, narsisizm, makyavelizm ve psikopatinin tanımlamalarını ve Çocukluk çağı travmalarının karanlık üçlüyle olan ilişkisi değerlendirilmiştir. Çocukluk çağında yaşanan travmatik olaylar ileride bireyin kişiliğinin karanlık yönlerini ortaya çıkarabilmektedir. Çocukluk çağı ve karanlık üçlü terimleri her geçen gün daha sık bir arada incelenmeye başlanmıştır. Bu nedenle bu derleme bu alanda yapılan çalışmaları barındırdığı için önem taşımaktadır. Çocukluk çağında yaşadığı travmaları olan genç yetişkinlerde kişilik özelliklerinin olumsuz yönde şekillenmesini önlemek için erken müdahale programları uygulanmalıdır. Özellikle psikoeğitim ve bireysel/danışmanlık temelli müdahaleler, olası uyum sorunlarını azaltmada etkili olabilir. Ulaşılan sonuca bakıldığında zaman Çocuklukta yaşadığı travmatik durumların yetişkinlik döneminde bireyin yaşayacağı problemlerin en aza indirilmesi açısından bu çalışma büyük önem taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: çocukluk çağı travmaları, karanlık üçlü, narsisizm, makyavelizm, psikopati,

Abstract

The aim of this review study is to examine the relationship between childhood traumas and the traits of narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. The combination of these three personality traits is referred to as the Dark Triad. Within this framework, definitions of childhood trauma, narcissism, Machiavellianism, and psychopathy are provided, and the relationship between childhood traumas and the Dark Triad is evaluated. Traumatic experiences encountered during childhood may later reveal the darker aspects of an individual's personality. The concepts of childhood trauma and the Dark Triad have increasingly begun to be examined together in recent years. Therefore, this review holds significance as it brings together studies conducted in this field. To prevent the negative shaping of personality traits in young adults who have experienced childhood traumas, early intervention programs should be implemented. In particular, psychoeducational and individual or counseling-based interventions can be

effective in reducing potential maladjustment problems. In conclusion, considering the findings obtained, this study is of great importance in minimizing the problems that individuals may experience in adulthood as a result of traumatic events in childhood.

Keywords: Childhood traumas, Dark Triad, Narcissism, Machiavellianism, Psychopathy

GİRİŞ

Travmanın Tarihçesi

Travmalar, insanlık tarihi boyunca yaşamın bir parçası olmuştur. Ancak 18. yüzyıla kadar, travmaların psikolojik etkileri olmadığına inanılmaktaydı. O dönemde psikolojik sorunların temelinde kişinin hastalıklara yatkınlığı, zihinsel sorunları veya biyolojik kökenli rahatsızlıkların yattığı düşüncesi yaygındı. Savaşlar sonrasında bu anlayış değişmeye başlamış ve travmaların yalnızca fiziksel değil, psikolojik etkilerinin de olduğu görülmüştür (Wessely, 2005). Özellikle 1870 yılında Fransa ve Prusya arasında gerçekleşen savaşta, askerlerde savaş sırasında yaşanan olayları yeniden deneyimleme, tepkisizlik ve duygusal ilgisizlik gibi belirtiler görülmüş ve ilk kez “Travmatik Nevroz” tanısı konmuştur. Birinci ve İkinci Dünya Savaşları sonrasında da benzer gözlemler yapılmış ve “Savaş Nevrozu” olarak tanımlanmıştır (Oktay, 2016).

1941 yılında Coconat Grove gece kulübünde çıkan yangın sonrası travma kaynaklı semptomlar gözlenmiş ve bu durum DSM-I’de yer almıştır (Karal, 2022). Ruppert (2014) travmayı, yaralanma ve zarar görme olarak tanımlamış; bireyin bilişsel, duygusal, fiziksel ve psikolojik gelişim alanlarında engellenmesini ve duraksamasını ifade etmiştir. 19. yüzyılda tıp sözlüğüne de giren travma, Türkçe sözlüklerde hem doku veya organ zararına yol açan yaralanma hem de psikolojik ve fiziksel yaralanmaya sebep olan yaşantı olarak tanımlanmıştır (Parman, 2017). Kısaca, travma bireyin ruhsal yapısını ve bedensel bütünlüğünü önemli ölçüde etkileyen durumlar olarak açıklanabilir.

Çocukluk Çağı Travmaları

Travmatik deneyimler yaşamın her döneminde ortaya çıkabilse de, çocukluk çağında yaşanan travmalar birey açısından daha yıkıcı etkilere sahiptir. Çocuğun 0–18 yaş arasında, sağlığını veya güvenliğini tehdit eden olumsuz deneyimlere maruz kalması, çocukluk çağı travması olarak tanımlanmaktadır. Bu tür travmalar, bireyin çocukluk döneminde karşılaştığı ve yoğun acı verici olayları kapsamaktadır (Öztürk, 2011). Çocuğun ilk sosyal ilişkilerini kurduğu anne, baba, kardeş veya bakım veren kişiler, kimi zaman gelişimini olumsuz etkileyebilecek davranışlarda bulunabilmektedir. Bu davranışlar; duygusal, fiziksel ya da psikolojik açıdan zarar verici cezalar, cinsel istismar, fiziksel saldırılar ya da çocuğun bakım, beslenme ve eğitim ihtiyaçlarının ihmal edilmesi şeklinde görülebilmektedir. Böyle durumlar, çocuğun güvenliğini tehlikeye atarak psikolojik, duygusal, sosyal, fiziksel ve cinsel açıdan kalıcı zararlar doğurabilmektedir. Çocuklukta yaşanan travmalar yalnızca o dönemde değil, yetişkinlikte de etkilerini sürdürebilmekte veya yeniden ortaya çıkabilmektedir (Lamont, 2010).

Erken yaşta karşılaşılan olumsuz deneyimler, bireyde olumsuz bilişsel şemaların gelişmesine yol açabilmekte ve bu şemaların yetişkinlikte devam etmesi, çeşitli psikolojik sorunların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Çocukluk çağı travmaları tarih boyunca oldukça yaygın olmasına karşın, konuya yönelik bilimsel araştırmalar daha çok son yıllarda hız kazanmıştır. Çocukluk dönemi, bireyin fiziksel, duygusal ve bilişsel gelişiminde kritik bir süreçtir. Bu dönemde maruz kalınan istismar veya ihmal, yaşam boyu sürebilecek ruhsal, sosyal ve fiziksel sonuçlara yol açabilmektedir. Literatürde istismar ve ihmal türleri genellikle dört ana başlık

altında incelenmektedir: fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar ve ihmal (Karal, 2022).

Fiziksel İstismar

Fiziksel istismar, çocuğun ebeveyn, bakıcı veya otorite figürleri tarafından kasten zarar verici davranışlara maruz bırakılmasıdır. Buna vurma, tekmeleme, yakma, sarsma veya fiziksel acıya yol açacak diğer davranışlar dahildir. Fiziksel istismar, yalnızca görünür yaralanmalarla sınırlı olmayıp, çocuğun gelişim sürecinde güvenlik algısını da zedelemektedir (World Health Organization, 2020).

Duygusal İstismar

Duygusal istismar, çocuğun sürekli olarak küçümsenmesi, tehdit edilmesi, yok sayılması veya sevgiden mahrum bırakılması şeklinde ortaya çıkar. Çocuğun benlik saygısını zedeleyen bu tür istismar, uzun vadede anksiyete bozuklukları, depresyon ve bağlanma sorunları ile ilişkilendirilmektedir (Glaser, 2011).

Cinsel İstismar

Cinsel istismar, çocuğun rızası veya gelişimsel kapasitesi dışında cinsel davranışlara maruz bırakılmasıdır. Bu kapsamda fiziksel temas içeren ya da çocuğun cinsel içeriklere maruz bırakılması gibi temas içermeyen davranışlar da değerlendirilir. Çocukluk çağı cinsel istismarı, bireyin yaşam boyu ruhsal travmalar yaşamasına neden olabilmektedir (Finkelhor, 2009).

Duygusal İhmal

İhmal, çocuğun temel ihtiyaçlarının (beslenme, barınma, sağlık, eğitim ve duygusal destek) sistematik olarak karşılanmaması durumudur. İhmale maruz kalan çocuklarda gelişimsel gecikmeler, öğrenme güçlükleri ve sosyal uyum problemleri sıkça görülmektedir (Dubowitz, 2013).

Epidemiyoloji

Çocukluk çağı travmaları, dünya genelinde oldukça sık görülen, bireylerin yaşam boyu sosyal ve bedensel işlevselliklerini etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) raporlarına göre her yıl milyonlarca çocuk duygusal, fiziksel ya da cinsel istismara maruz kalmaktadır. Epidemiyolojik veriler, dünya çapında çocukların yaklaşık %20'sinin duygusal istismar, %25'inin fiziksel istismar ve %10'unun cinsel istismar yaşadığını ortaya koymaktadır. Ayrıca yapılan çalışmalar, ihmalin istismardan daha yaygın olduğunu ve özellikle düşük sosyoekonomik koşullara sahip aileler veya toplumlarda bu oranların arttığını göstermektedir (World Health Organization, 2020).

Türkiye'de yürütülen araştırmalar da benzer sonuçlara işaret etmektedir. Farklı örneklemelerle gerçekleştirilen çalışmalarda, çocukların %30-40'ının yaşamlarının herhangi bir döneminde en az bir tür ihmal veya istismara maruz kaldığı saptanmıştır. İstismar türleri arasında duygusal istismar en yaygın biçim olarak öne çıkarken, cinsel istismar daha düşük oranda görülmesine rağmen bireyler üzerinde en ağır ruhsal sonuçlara yol açmaktadır. Çalışmalarda dikkat çeken bir diğer bulgu ise yaşam alanlarının da etkili olduğudur. Özellikle kırsal bölgelerde yaşayan çocukların, kentsel bölgelerde yaşayanlara kıyasla daha yüksek oranda ihmal yaşadığı, bunun da sosyoekonomik düzey, ebeveyn eğitimi ve aile yapısı gibi faktörlerle ilişkili olduğu vurgulanmaktadır (Çolakkadıoğlu, 2018).

Etiyoloji

Gelişimsel süreçleri şekillendiren en önemli risk faktörlerinden biri çocukluk çağı travmalarıdır. Travmaların etiyojisi, çevresel, genetik ve sosyal faktörlerin etkileşimiyle açıklanabilir. Aile içi ihmal, şiddet, istismar, ekonomik güçlükler, sosyal destek eksikliği ve

ebeveyn kaybı, çocuklarda travmatik yaşantıların ortaya çıkmasına zemin hazırlayan başlıca unsurlar arasında yer almaktadır (Cicchetti, 2005).

Çocukluk döneminde yaşanan travmaların, bireyin kişilik gelişimi üzerinde kalıcı etkiler bıraktığı ve yetişkinlikte psikolojik işlevselliği doğrudan etkilediği bilinmektedir. Bu tür olumsuz deneyimler güvenli bağlanmanın oluşumunu engelleyerek güvensizlik, duygusal düzenleme sorunları ve kişilerarası ilişkilerde zorluklara yol açabilmekte; bu da ilerleyen dönemlerde olumsuz kişilik özelliklerinin gelişimine zemin hazırlayabilmektedir (Widom, 2000).

Kişilik

Kişilik kavramı, uzun yıllardır psikolojinin temel inceleme alanlarından biri olarak kabul edilmektedir. Kişiliği açıklamak amacıyla farklı dönemlerde pek çok kuram geliştirilmiştir. Kişilik, soyut bir yapı olarak tutarlı davranış örüntülerini kapsar ve bireyleri birbirinden ayıran özellikleri ifade eder (Okray, 2020). Kişiliğin belirli özelliklerden oluştuğunu ilk kez tanımlayan kuramcılardan biri G.W. Allport'tur. Allport, kişiliği bireyin belirli eğilimleri doğrultusunda çeşitli durumlara benzer tepkiler verme biçimi olarak ele almıştır. Ayrıca Allport'a göre kişilik, bireyin algılarını şekillendirmekte, davranışlarını yönlendirmekte ve motivasyon kaynaklarından biri olarak işlev görmektedir (Müezzın & Okray, 2021).

Kişilik psikolojisi kavramının; klinik psikoloji, sosyal psikoloji ve örgütsel psikoloji gibi farklı alanlarda giderek daha fazla ilgi gördüğü belirtilmektedir (Campbell & Miller, 2011). Örgütsel psikoloji çalışmalarında kişilik genellikle normal özellikler üzerinden incelenmiş, bu durum çıkarıcılık, bencillik ve manipülasyon gibi karanlık yönlerin ele alınmasını sınırlandırmıştır. Ancak bu sınırlılığın fark edilmesiyle birlikte, 2010'lu yıllardan itibaren dünya genelinde kişiliğin olumsuz yönleri de araştırmalara dâhil edilmiştir. Türkiye'de ise bu konuda yapılan çalışmalar, kaynakların azlığı nedeniyle sınırlı kalmıştır. Bu bağlamda narsisizm, makyavelizm ve psikopatinin bir arada ele alınarak incelenmesi önem taşımaktadır (Özsoy & Ardıç, 2021).

Karanlık Üçlü

Karanlık Üçlü (Dark Triad) kavramı, Paulhus ve Williams tarafından 2002 yılında geliştirilmiştir. Bu kavram, kişiliğin karanlık yönünü temsil eden üç bileşeni; subklinik narsisizm, makyavelizm ve subklinik psikopati olarak ele alır. Bu üç özellik, sorumsuzluk ve uyumsuzluk boyutlarında benzerlik gösterir ve psikoloji alanında büyük ilgi görmüştür (Furnham vd., 2013). Karanlık üçlüde yer alan bu kişilik özellikleri; manipülasyon ve kontrol, empati eksikliği, bencillik ve kendine düşkünlük, düşük ahlaki değerler ve yüksek güç arzusu gibi ortak özelliklerle tanımlanır. Bireyin davranışlarında kötü niyetli olarak gözlemlenen bu üç özellik, klinik boyuta ulaşmayan narsisizm, makyavelizm ve psikopatili kapsar (Ata, 2023).

Karanlık üçlü kişilik özellikleri taşıyan bireyler, art niyetli ve çıkarıcı davranışlar, duygusal soğukluk, iki yüzlülük, kendini ön plana çıkarma ve saldırganlık sergileyebilir (Paulhus & Delroy, 2009). Bu kişiler aynı zamanda heyecan arama, dürtüsel hareket etme ve öznel çıkarılarını gözetme eğilimindedir (Jones, 2009). Uzun vadede, bu özellikler bireye olumsuz etkiler yaratabilir (Kaiser, 2015). Kendi çıkarıları için etik ve toplumsal kuralları ihlal eden bu bireyler, yalan söyleme, aldatma ve zorbalık gibi davranışlar sergileyebilir (Cömert, 2020; Temelli, 2021).

Narsisizm

Narsisizm, belirli bir düzeyde olduğunda normal bir kişilik özelliği olarak kabul edilmektedir ve buna normal narsisizm denir. Normal narsisizmde bireyin özgüveni ve kişisel farkındalığı yüksektir; olumsuz eleştiriler benlik saygısını fazla etkilemez. Patolojik düzeye ulaştığında ise

narsisizm, kişinin çıkarları uğruna yalan söylemesine ve eleştirilere tahammülsüz olmasına neden olabilir (Akgün, 2019).

Narsisizm özellikleri taşıyan bireyler, kendilerini başkalarından üstün görerek başkalarını kendi çıkarları için kullanır. Bu kişiler, çevrelerinden kendilerine yüksek değer verilmesini bekler (Karaaziz & Atak, 2013). Narsisizm terimi, Yunan mitolojisindeki Narkissos efsanesinden türetilmiştir. Narkissos, suya eğildiğinde kendi yansımına aşık olmuş ve ölümüne yol açan davranışlar sergilemiştir (Turan, 2022). Türk Dil Kurumu'nda narsisizm, "özseverlik" olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu Sözlükleri, 2025). Freud, narsisizmi bedenine odaklanma ve tatmin sağlama olarak tanımlamış, bu bireylerin aşırı ilgi ve beğenilme arzusu taşıdığını belirtmiştir (Freud, 2014; Köroğlu, 2011). DSM-5 ölçütlerine göre narsist kişilik özellikleri; büyülenme, kıskançlık, kendini beğenmişlik, başkalarını kullanma ve saygısız tutumlar olarak sıralanabilir (Köroğlu).

Makyavelizm

Makyavelizm kavramı, Niccolò Machiavelli'nin düşüncelerine dayanır. Christie ve Geis (1970), Machiavelli'nin "Hükümdar" kitabında vurguladığı stratejilerin bireysel farklılıklarla uyumlu olduğunu ve bu özelliklerin makyavelizm olarak adlandırılabilirliğini belirtmiştir. Mach-IV ölçeği, makyavelizmi ölçmek için uluslararası alanda kullanılan bir araçtır (Özsoy & Ardıç, 2021).

Makyavelizm, amaca ulaşmak için her yolun mübah olduğunu savunur. Makyavelist bireyler, çıkarlarını en üst seviyeye taşımak amacıyla yalan söyleyebilir, insanları manipüle edebilir ve olası çatışmalardan kaçınabilirler. İnsan doğasına güvenilmez ve tehlikeli bir yaklaşım sergiler, sır saklama ve bilgiyi kontrol etme eğilimindedir. Bu bireyler kişisel menfaatler doğrultusunda manipülasyon yapabilir ve bencil davranışlar gösterebilir (Paulhus & Delroy, 2009; Yıldız, 2021).

Psikopati

Psikopati, duygusal yoksunluk, antisosyal davranış ve suça yatkınlık ile karakterize edilen bir kişilik bozukluğudur. McCord (1964), psikopatı diğer insanlarla kalıcı duygusal bağ kuramayan, asosyal, saldırgan ve dürtüsel bireyler olarak tanımlamıştır. Hare (2003) ise psikopatik özellikleri 20 tanısal özellik üzerinden incelemiştir. Psikopat bireyler duygusal olarak sığ, benmerkezci, manipülatif, antisosyal ve dengesizdir. Psikopati, diğer antisosyal bozukluklardan daha ciddi ve kalıcı duygusal sorunlar içerir (Griffiths, 2017).

Toplumda Karanlık Üçlünün Yeri

Karanlık üçlü olarak adlandırılan kişilik özellikleri (narsisizm, makyavelizm ve psikopati), toplumda klinik düzeyde bir bozukluk olarak görülmemekle birlikte belirli oranlarda gözlenmekte ve iş yaşamı, sosyal uyum ile kişilerarası ilişkiler üzerinde kayda değer etkiler oluşturmaktadır (Paulhus, 2002). Yapılan araştırmalar, narsisistik eğilimlerin toplumun yaklaşık %6-10'unda, makyavelist eğilimlerin %10-15 aralığında ve psikopatik eğilimlerin ise nüfusun yaklaşık %1'inde görüldüğünü ortaya koymaktadır. Bu oranlar klinik patoloji düzeyine ulaşmasa da, toplumsal işlevsellik açısından önemli riskler barındırmaktadır (Webster vd., 2009).

Cinsiyet Farklılıkları

Alan yazındaki bulgular, bu kişilik özelliklerinin cinsiyete göre farklılık gösterebildiğini ortaya koymaktadır. Kadınlarda narsisistik eğilimlerin daha yaygın olduğu, erkeklerde ise psikopatik özelliklerin daha yüksek oranlarda görüldüğü bildirilmektedir. Ayrıca kültürel bağlamın da önemli bir belirleyici olduğu vurgulanmakta; bireyci kültürlerde narsisistik, kolektivist kültürlerde ise makyavelist eğilimlerin daha sık gözlemlendiği rapor edilmektedir. Türkiye'de

gerçekleştirilen bir çalışmada, genç yetişkinlerde karanlık üçlü özelliklerinin belirli düzeylerde bulunduğu ve özellikle üniversite öğrencileri arasında narsistik eğilimlerin görece daha yaygın olduğu saptanmıştır (Stoltenborgh, 2015).

Karanlık Üçlü Etiyolojisi

Karanlık üçlü kişilik özelliklerinin etiyolojisi incelendiğinde, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimlerin belirleyici bir rol oynadığı görülmektedir (Furnham vd., 2013). Narsistik eğilimlerin reddedilme, eleştirilme veya duygusal ihmale; makyavelist eğilimlerin güvensiz bağlanma ve öğrenilmiş manipülatif davranışlara; psikopatik eğilimlerin ise sıklıkla ihmal, istismar ve travmatik çevresel koşullara bağlı olarak geliştiği belirtilmektedir (Campbell, 2011).

Dolayısıyla, çocukluk çağı travmaları ile karanlık üçlü kişilik özelliklerinin gelişiminde ortak bir temel olarak erken yaşantıların ve çevresel koşulların etkisi öne çıkmaktadır. Bu perspektiften bakıldığında, çocukluk dönemi travmaları yalnızca bireysel gelişim açısından değil, aynı zamanda kişilik yapılanmaları ve toplumsal uyum bağlamında da kritik bir etiyojik unsur olarak değerlendirilmektedir (Jonason, 2010).

İlgili Araştırmalar

Son on yılda, kişilik özelliklerinin karanlık yönlerine ilişkin araştırmalarda belirgin bir artış gözlenmiştir. Bu kapsamda yapılan çalışmalardan biri, Taylor J. Vossen ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiştir. 661 katılımcı üzerinde yürütülen araştırmada, karanlık üçlü ile B kümesi kişilik bozuklukları (antisosyal, borderline, histrionik ve narsistik) arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bulgular, tüm kişilik bozukluklarıyla karanlık üçlü özellikleri arasında pozitif ilişkiler bulunduğunu ve her bir bozukluk için en az bir karanlık üçlü özelliğinin anlamlı katkı sunduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, karanlık üçlü özelliklerinin birbirleriyle genellikle pozitif yönde ilişkili olduğu ve bu korelasyonların 0,20 ile 0,60 arasında değiştiği belirlenmiştir. Çalışmanın bir diğer dikkat çekici bulgusu ise erkeklerin kadınlara kıyasla daha yüksek puan almış olmasıdır. Bu tür araştırmalar, mevcut kişilik bozukluğu patolojilerinin altında yatan boyutsal özelliklerin anlaşılmasına katkıda bulunmakta ve yeni tanı modellerinin geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır (Vossen vd., 2017).

Türkiye’de yürütülen çalışmalar da bu alana önemli katkılar sağlamıştır. Örneğin, 2012 yılında gerçekleştirilen bir araştırmada Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği’nin (CTQ) Türkçe uyarlamasının geçerlik ve güvenilirliği incelenmiş; ölçeğin güvenilir bulunduğu ve iç tutarlılığının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma, sonraki araştırmalar için metodolojik açıdan önemli bir referans niteliği taşımaktadır (Şar & Öztürk, 2012). Benzer şekilde, 2018 yılında Kısa Karanlık Üçlü Ölçeği’nin (SD3) Türkçe uyarlaması yapılmış ve ölçeğin geçerli dayanaklara sahip olduğu gösterilmiştir. Türkçe versiyonların kullanımı, sonraki çalışmaların metodolojik güvenilirliğini artırmış ve literatüre önemli katkılar sunmuştur (Ermiş, 2018).

Bu bağlamda Jin ve arkadaşları (2020), üniversite öğrencileri üzerinde yürüttükleri bir çalışmada, çocukluk ihmali ile “kötücül yaratıcılık” arasındaki ilişkide karanlık üçlünün kısmi aracılık rolü oynadığını ortaya koymuştur. Carvalho ve Melo (2022) tarafından gerçekleştirilen meta-analiz ise olumsuz erken yaşantıların kişilik örüntülerini şekillendirdiğini göstermiştir. Çalışma, psikopati ile duygusal/fiziksel istismar ve ihmal arasında orta düzeyde pozitif ilişkiler bulunduğunu rapor ederek, çocukluk döneminde yaşanan istismar ve travmaların yetişkinlikte olumsuz yansımaları olabileceğini ortaya koymuştur.

Benzer şekilde Li, Ng ve Wong (2023), çocuklukta yaşanan kötü muamelenin özellikle kırılğan narsisizm ile güçlü biçimde ilişkili olduğunu; grandiyöz narsisizm ile ise daha zayıf ancak anlamlı bir ilişki bulunduğunu bildirmiştir. Bu bulgular, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimlerin narsisizmin farklı boyutları üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Narsisizm,

karanlık üçlü içerisinde en sık karşılaşılan ve bireyin hem kendisine hem de çevresine zarar verme potansiyeliyle dikkat çeken bir kişilik özelliğidir (Li & Wong, 2023).

Türkiye’de yürütülen güncel bir çalışmada ise Çakmak Tolan (2023), Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği (CTQ) ve Kısa Karanlık Üçlü (SD3) envanterlerini kullanarak, çocukluk travmaları ile karanlık üçlü arasındaki ilişkileri incelemiştir. Bulgular, bu kişilik özelliklerinin çocukluk travmalarıyla pozitif yönde ilişkili olduğunu ve karanlık üçlünün obsesif inanışlar üzerinde kısmi aracılık rolü oynadığını ortaya koymuştur. Ayrıca, CTQ ve SD3 puanları arasında pozitif ve anlamlı korelasyonlar bulunmuştur.

Genel olarak, bu araştırmalar karanlık üçlü ile çocukluk dönemi travmaları arasında güçlü ilişkiler olduğunu ortaya koymakta ve kişilik bozukluklarının anlaşılmasında önemli ipuçları sunmaktadır.

Sonuç

Çalışmanın konusu olan çocukluk çağı ve karanlık üçlü terimleri geçmişe göre günümüzde daha sık ele alınmaktadır. Türkiye’de ise bu konuyla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde sınırlı sayıda çalışma karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada çocukluk çağı travmaları, narsisizm, makyavelizm ve psikopati ile ilgili yapılan araştırmalar ele alınmıştır. Bireyin erken yaşta yaşamış olduğu olumsuz deneyimlerin yetişkinlik döneminde karanlık kişilik özellikleriyle (narsisizm, makyavelizm, psikopati) olan ilişkisini ele alarak, pratik ve kuramsal düzeyde katkılar sunmayı amaçlamıştır. Yapılan Çocukluk çağında yaşanmış olan travmalar ve karanlık üçlü arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Yapılan birçok çalışma sonucunda, o dönem de (çocukluk çağı) kişinin maruz kaldığı istismar, ihmal ve buna benzer durumların bireyin yetişkinlikteki döneminde kalıcı izler bırakabildiği tespitini gözler önüne koymuştur (Köroğlu, 2011). Bunun yanında çocukluk çağında yaşanan travmalar ve karanlık üçlü (narsisizm, makyavelizm ve psikopati) eğilimleri ile ilişkisine yönelik çalışmalarda sınırlı olduğu görülmektedir (Furnham vd., 2013).

Yapılan araştırmaların sonucunda; çocukluk çağı travmaları, narsisizm, makyavelizm ve psikopati ile anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Öneri

Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmalarının uzun vadeli etkilerini dikkate alan ruh sağlığı taramaları yaygınlaştırılmalıdır. Bu taramalarda yalnızca depresyon ve kaygı belirtileri değil, aynı zamanda narsisizm, makyavelizm ve psikopati eğilimleri de değerlendirilmelidir. Travma ile karanlık üçlü kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin nedenselliğini daha net ortaya koyabilmek için boylamsal araştırmalar yapılmalıdır. Nicel bulguların yanı sıra, nitel araştırmalarla öğrencilerin travma deneyimlerini ve kişilik gelişim süreçlerini derinlemesine anlamaya yönelik çalışmalar önerilmektedir.

Kaynakça

Ağralı Ermiş Ş., M. Y. (2018). The Adaptation Of Short Dark Triad (Sd3) Inventory To The Turkish Sample: The Study Of Validity And Reliability. Eğitim Ve Toplum Araştırmaları Dergisi, 138-156.

Akgün Z. , Y. U. (2019). Toplumsal Cinsiyet Ve Narsisizm İlişkisi. Dünya Sağlık Ve Tabiat Bilimleri Dergisi, S. 31-32.

- Ata, N. S. (2023). Kişiliğin Karanlık Üçlüsü. *Özgür Yayınları*.
- Campbell, W. K. (2011). *The handbook of narcissism and narcissistic personality disorder*. Hoboken, NJ: Wiley. Hoboken, NJ: Wiley.
- Cicchetti, D. &. (2005). Child maltreatment. . *Annual Review of Clinical Psychology*,, 409-438.
- Cömert, E. v. (2020). Üniversite öğrencilerinde karanlık üçlü: HEXACO kişilik özelliklerinin yordayıcı rolü. . 127-159.
- Çakmak Tolan, S. (2023). Çocukluk Çağı Travmalarının Karanlık Üçlü Kişilik Özellikleri Ve Obsesif İnanışlarla İlişkisi. *International Journal Of Contemporary Educational Research*, 10(2), 345–360.
- Çolakradioğlu, O. &. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Karanlık Üçlü Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi. *Ürk Psikoloji Yazıları*, 45-60.
- Dubowitz, H. (2013). Neglect in children. *Pediatric Annals*. *Pediatric Annals*, 42(4), 73–77.
- Furnham, A. R. (2013). The Dark Triad Of Personality: A 10 Year Review. . *Social And Personality Psychology Compass*,, 7(3), 199-216.
- Finkelhor, D. (2009). The prevention of childhood sexual abuse. *The Future of Children*, 19(2), 169–194.
- Glaser, D. (2011). How to deal with emotional abuse and neglect—Further development of a conceptual framework (FRAMEA). . *Child Abuse & Neglect*, 35(10), 866–875.
- Jonason, P. K. Webster. (2009). Triad: Facilitating A Short-Term Mating Strategy İn Men. *European Journal Of Personality*, 23(1), 5-18. *European Journal Of Personality*, 23(1), 5-18.
- Jonason, P. K. (2010). The Dirty Dozen: A Concise Measure Of The Dark Triad. . *Psychological Assessment*, 22(2), 420-432.
- Jones, D. N. (2009). Machiavellianism. In M. R. Leary Ve R. H. Hoyle (Eds.), *Handbook Of Individual Differences İn Social Behavior*. The Guilford Press., 93–108.
- Jin X., Z. X. (2020). Childhood Neglect, Dark Personality, And Malevolent Creativity. . *Frontiers İn Psychology*.
- Karal E., H. A. (2022). Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları Üzerine Kavramsal Bir Çalışma. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 82-103.
- Karaaziz M, İ. E. (2013). Narsisizm Ve Narsisizmle İlgili Araştırmalar. *Nesne Dergisi*, 48.
- Kaiser, R. B. (2015). The Dark Side Of Personality And Extreme Leader Behavior. . *Applied Psychology*, 64(1), 55-92.
- Köroğlu, E. v. (2011). *Kişilik Bozuklukları*,. Ankara.: HYB Basım Yayın:.
- Lamont, A. (2010). Effects Of Child Abuse And Neglect For Children And Adolescents. *Australian Institute Of Family Studies*, . 1-7.
- Li, N. N. (2023). The Association Between Child Maltreatment And Pathological Narcissism: A Three-Level Meta-Analytic Review. *Trauma, Violence, & Abuse*. Advance Online Publication. *Trauma, Violence, & Abuse*. Advance Online Publication. <https://doi.org/10.1177/15248380221150666>.
- Okray. (2020). *Kişilik: Tanımı, Sınıflamaları Ve Kişilik Bozuklukları*. Efe Akademi.

Oktay, D. (2016). Klinik Dışı Kadın Örnekleme Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları İle Dissosiyatif Yaşantı Düzeyleri Ve Afektif Sinirbilim Kişilik Ölçeği Sonuçlarının Değerlendirilmesi. Ankara: Ankara Üniversitesi.

Özsoy, E. R. (2017). Reliability And Validity Of The Turkish Versions Of Dark Triad Dirty Dozen (Dtdd-T), Short Dark Triad (Sd3-T), And Single Item Narcissism Scale (Sms-T), Personality And Individual Differences. S. 117, 11-14.

Öztürk, M. (2011). Çocuk Hakları Açısından Çocuk İhmal Ve İstismarı. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

Parman, T. (2017). Eden Bilimsel Bir Unsur Olarak Travma Ve Psikanaliz. Psikanaliz Yazıları Dergisi, 34,19-26.

Paulhus, D. L. (2002). The Dark Triad Of Personality: Narcissism, Machiavellianism, And Psychopathy. Journal Of Research In Personality, 36(6), 556-563. Journal Of Research In Personality, 36(6), 556-563.

Paulhus, D. N. (2009). Machiavellianism (S. The Guilford Press. 257–273. Isbn 978-1-59385-647-2.). Newyork/ London: The Guilford Press.

Stephanie Y. Griffiths, J. V. (2017, September). A Comprehensive Neuroimaging Review Of Pcl-R Defined Psychopathy. Aggression And Violent Behavior, S. 60-75.

Stoltenborgh, M. B.-K. (2015). The Neglect Of Child Neglect: A Meta-Analytic Review Of The Prevalence Of Neglect. . Social Psychiatry And Psychiatric Epidemiology, , 48(3), 345-355.

Temelli, E. K. (2021). Karanlık Üçlü Kişilik Özelliklerinde Genetiğin Rolü. Adli Tıp Bülteni, 197-204.

Turan, K. (2022). Narsisistik Kişilik Bozukluğu Ve Psikodinamik Alt Tipleri. Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi, S. Cilt:5 / Sayı:9.

Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr> Adresinden Alındı.(2025)

Vossen J. T., 1, F. L. (2017). Exploring The Dark Side: Relationships Between The Dark Triad Traits And Cluster B Personality Disorder Features. Colorado,: Psychology Department, University Of Colorado, .

Wessely, J. &. (2005). Shell Shock To Ptsd, Military Psychiatry From 1900 To The Gulf War. Hove: Psychology Press. E. &. Jones İçinde, Military Psychiatry From 1900 To The Gulf War. London.

Widom, C. S. (2000). Posttraumatic Stress Disorder İn Abused And Neglected Children Grown Up. American Journal Of Psychiatry,, 1223-1229.

World Health Organization. (2020). Child Maltreatment: Key Facts. Adresinden Alındı.

Yıldız, E. (2021). Liderin Makyavelist Davranışlarının Algılanan Lider. 7.